

Délvidék

Délvidék
Politikai napilap
Felügyelők: Kónya Lajos

Működési költségvetés Szerkesztőség és kiadó- hivatal: Szabadka IV. Rákóczi-ut 28. Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben kézben kézbe	
éves díj	14.00
hátréva	7.20
magyar évre	2.00
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
éves díj	17.40
hátréva	8.70
magyar évre	4.30
egy hónapra	2.60

Sógor, tiszteld a magyart!

Sajátságos szerencsénk van nekünk magyaroknak. Nemcsak a messze idegenben, hanem a szomszédságban is félreismernek. Osztrák sógoraink szemében, amióta csak közösségben élünk velök, mindig szálka vagyunk.

Bármennyit áldozunk is Ausztria érdekében, csak nem akarják beismerni, ezt meghálálni.

Történelmünk mindenlapja tanuskodik erről. Osztrák sógoraink legőszintébb szándékunkat is már évszázadok óta sanda szemmel fogadták. Innen a közmondás is: Huncut a német!

Még most a világháboru idején sincs másképp. Az egész világ, különösen minden osztrák atyafi, jól tudja az általunk meghozott nagy áldozatokat. A frontokon elsősorban a magyar katona vérzik mindenütt. Dicső katonáink a királyért, a császárt, Ausztriáért is haláltmegvető bátorsággal küzdenek. Emellett köztudomású tény: Az egész osztrák-magyar hadsereget mi látjuk el kenyérral. Ezenfelül Ausztria polgárságának jutányos áron nagy mennyiségben nyújtunk élelmet. Ennek dacára sok osztrák sógor szinte az irigységig gyűlöl minket. Fejükbe vették a Lajtán túl, hogy nekünk mily jó módunk van, mikor ők szűkölködnek. Napnap után fölhányják, hogy mi magyarok engedjük éhezni Ausztriát.

Ebből kifolyólag az osztrák közönség szüntelen neheztel ránk. Ahol csak alkalom nyílik, ezt nyíltan ki is mutatják. Akárhány magyar ezt szomorúan tapasztalta. Kik közülünk mostanában Ausztriában megfordultak, meggyőződhetnek, hogy huncut, sőt háládtalan a német.

Gyakori a panasz: a magyart még szállodákban, buszújáró helyeken sem szolgálják ki. Azt mondják: min-

denben bővelkednek a magyarok s még sem adnak nekünk, mi sem adunk nekik még egy falatot sem.

Ehhez ugyan szükségtelen bővebb magyarázat. Szomorú jelenség ez s igazán érthetetlen felfogás, eljárás. Háládatlan sógoraink mintha színvakságban, évszázados gyűlöletben leledzenének még napjainkban is. Csak helyesen mérlegelnék nagy áldozatainkat s tanulmányoznák a mi nehéz megélhetési viszonyainkat; másképp éreznének!

Belátnák: bár sok mindent termelünk, a hosszú háboru miatt mégis mi is nélkülözünk. Megtudnák: nálunk sem mind arany, ami fénylik. Hiszen nálunk is minden olyan jegyrendszer alapján eszközöltük, akár náluk. Minden gyűlölködő, hálátlan érzésű osztrák atyafinak szeretnők odasugni: Sógor, tiszteld a magyart, mert az vérevel, verejtékével áldoz érettetek! Ha mi is a gyűlölségre hallgatnánk, már nem volna meg hazátok, sőt tán éhen is pusztulnátok.

Mi magyarok kenyérral viszonzozzuk a kődobást. Tanuljatok már egyszer tőlünk...

P. Budai.

Kerenszki és a kozáktábornok.

Berlin, szept. 12. A londoni Times utal arra a viszálykodásra, amely Kerenszki miniszterelnök és Kalodin kozáktábornok közt a katonák kiváltságainak megszüntetése miatt támadt és annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a kozákok el találnak pártolni a kormánytól, amelynek pedig a legfőbb támasza voltak.

Kerenszkit megölték (?)

Stockholm, szept. 12. Az Aftenbladet jelentése szerint hire jár, hogy Kerenszkit, az orosz teljhatalmu miniszterelnököt meggyilkolták. A gyilkosság hire Pétervárott igen nagy rémületet keltett. Kornilov fővezér nem akar eleget tenni Kerenszki ama parancsának, hogy hagyja el állását és — úgy látszik — magához akarja ragadni a hatalmat.

Kerenszki meggyilkolásának hire.

Stockholm, szept. 12. A pétervári távirati ügynökség stockholmi képviselője kijelentette Kerenszki meggyilkolásának hírére vonatkozóan, hogy nem éri meg a fáradságot Kerenszki meggyilkolásáról Pétervárott érdeklődni, mert a gyilkosságról a legellenőrizhetlenebb hírek járják. A Lokalanzeiger azt írja, hogy Kerenszki meggyilkolásának hírére még ezideig nem erősítették meg hivatalosan.

A kozákok Kerenszkinél.

Reuter ügynökség Pétervárról jelenti szeptember 11-éről, hogy Kerenszki fogadta a kozákok küldöttségét, amely kijelentette, hogy hazafias kötelességének tartja a polgárháboru elkerülését, ugyszintén a belpolitikai viharok lecsendesítését. A küldöttség ezután utnak ináult az orosz nagfőhadiszállásra.

Wekerléről — Tisza.

Budapest, szept. 12. Tisza István gróf volt miniszterelnök tegnap a munkapárt otthonában kijelentette, hogy örülni kell, hogy olyan szaktekintély áll a magyar kormány élén, mint Wekerle Sándor. A munkapártnak a választójogi törvényjavaslattal szemben megtartandó állásfoglalásáról úgy nyilatkozott, hogy a munkapárt szilárdan áll a választójogi törvényjavaslattal szembeni állásfoglalása mellett.

Kerenszki — mint diktátor.

Rotterdam, szept. 12. Morning Post írja, hogy Kerenszki elég határozottan akart parancsainak érvényt szererni, azonban Kornilovban erélyes vetélytársra akadt. Kerenszki diktatori uralma Kornilov ellenszegülésén tört meg.

A buvárhajók munkájá.

Berlin, szept. 12. A Wolff-ügynökség jelenti: Az utóbbi időben a német tengeralattjárók az Északi tengeren legutóbb 20,000 brutto tonna hajóteret sülyesztettek el.

Kornilov Pétervár ellen.

Berlin, szept. 12. Stockholmból jelentik: Az orosz eseményekről az utóbbi napokban a legkétségtelenebb hírek érkeznek. Kétségtelen, hogy Oroszország az utóbbi időben a ledrrettenetesebb megrázkódtatáson ment keresztül. Ezzel szemben az ellentétes hírek is gomba módra szaporodnak. Egy hír szerint Kornilov Pétervár ellen indult, egy másik jelentés szerint Kornilovot letartóztatták.

Cselédek élelemadagjai.

— Somogy megye átirata. —

Somogy vármegye törvényhatóságától lendületes szavakkal megírt átirat érkezett ma Szabadka városához. Az átiratban elmondja, hogy nemcsak a többtermelés, de egyáltalán a termelés alapja, hogy a mezőgazdasági cseléd és napszámos legalább a kenyérből ehessek legyenek, hisz egyebe úgy sincs annak a földhöz ragadt szegénynek.

A munkásosztályt a kormány állandóan biztatgatta. Igóretének azonban eddig mindig az ellenkezője következett be. Jóllehet az őszi termés több, mégis a fejadagokat leszorították. A föld munkásainak sorsa az éhezés volt. Már pedig — mondja Somogy vármegye — éhezéssel kezdeni és végezni egy hosszú esztendő, merő képtelenség, annál inkább, mert a rendkívüli árszálly folytán a kis veteményföldek sem segíthetnek rajtuk.

Ezért Somogy vármegye feliratot intézett a kormányhoz, emeljük fel a mezőgazdasági cselédek és munkások fejadagját legalább 30 százalékkal. Ha a felemelés fejedzetet nem találja ajánlja, hogy a sör-, keményítő és szeszgyártásnak legmesszebbmenő megszorításával nyerendő árpa, tengeri és burgonya fordítottassék erre. A határozatban benne van még, hogy az állattalomány megmentése céljából a nyerstermények egy részét biztossítsák az állattartó gazdáknak.

Somogy megye e határozatát megküldte azzal, hogy Szabadka város is foglaljon állást mellette.

A fekete szörny legujabb áldozata.

Ma délelőtt ismét vasuti szerencsétlenség történt a szabadkai szűk pályaudvaron. A mozdony, a fekete állat újabb áldozatot követelt. Csak tegnapelőtt ádtunk hírt arról, hogy vasárnap éjjel 11 óra után *Tamburszky Dömötör* kiegészítő fékeket elütötte a vonat oly szerencsétlenül, hogy meghalt.

Ma délelőtt pedig *Bódi János* 18 éves tolató munkás járt szerencsétlenül. Tolatás közben a koskerekerei alá került és jobb lapockáján törést szenvedett. Mellén és hátán erős szódási sebek keletkeztek a szerencsétlenségből kifolyóan.

A szabadkai pályaudvaron történt szerencsétlenségek számát ez az eset is szaporítja. A szűk pályaudvar, mely Magyarországon a legnagyobb büntészek a fekete szörnyeknek, már régóta rászorulna arra, hogy kibővítsék. A kibővítés pedig nemcsak a vasuti alkalmazottak, de a nagyközönség iránti kötelessége is az államvasutaknak.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak szintén szájpádás nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombák). **Schiffner Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

A maximális árak örei.

— Az új polgárörtség figyelmébe. —

Pár nappal ezelőtt hírt ádtunk arról, hogy a szabadkai piaci árak megtartásának az ellenőrzésére polgárörst szerveznek az erre vállalkozó férfiakból. Amiat az új halad, néhány nap múlva már meg is kezdik működésüket az új polgárörök, hogy rendet teremtsenek a piacon. Mielőtt azonban munkájukhoz fognának, legyen szabad egy jó tanácsot szolgálnunk. Többek figyelemztetésére ugyanis helyes dolog volna, ha ezek a buzgó emberek nemcsak a piacon ellenőriznék az árak betartását, hanem — és ez még fontosabb volna, mint a piaci ellenőrzés — kimennének a vasuti állomás elé és ott ügyelnének arra, hogy ne vigyék a falusi asszonyok, kik tejet, vaját, zöldsé-

get, gyümölcsöt stb. hoznak be, árúikat rögtön egy-egy jól ismert családdhoz a mellékutcákba, hogy ott bármily magas áron eladják, hanem az áru kerüljön ki a piacra, hogy ellenőrizni lehessen a maximális árak szerinti árusítást. Egypár pézses család ugyanis van Szabadkán, akik minden árat megadnak különösen a tejtermékekért, csak vigyék helyükbe, ne kelljen kimenniük a piacra. Ezek aztán összevásárolnak a kapuk alatt mindent az összes rokonságnak is és nem engedik meg, hogy rendes áron másnak is jusson belőle. Ezek az igazi árdragítók és nem mindig az falusi asszony, akit ők csábítanak a drágításra! Ezekre is szigorúan kellene felügyelni, mert a bajt csak így lehet orvosolni.

Haditermény albizományosa, mint lisztcsempész

Egy vagon liszt utja a Bácskából az országhatárig.

(Saját tudósításunk.) Merész de legra vállalkozott egy zentai kereskedő, névszerint *Stark Béla*, aki 1915. decemberében, amikor pedig a Haditermény albizományosa volt, összeszedett egy vagon lisztet és jó haszon fejében, amaga zsebe hasznára, ki akarta cserélni Sztaniszlauba. A lisztet Karjadon adta föl és a vasuti felvevő közegek megtevesztésére az igazolványt fordítva ragasztotta föl a fuvarlevélre, hogy azt higgyék, tévedésből cselekedett így és ne vegyék észre a huncutságot.

A vagon liszt el is jutott Máramaros megyéig, a Körösmezői állomásra, ott azonban az éber határőrök észrevették a csempészést és szépen lefoglalták a lisztet.

Most aztán bünéért a szabadkai kir. törvényszék elé került *Stark Béla*, akit e tettéért 6 hónapi börtönrre ítélték. Közben pedig a Haditermény is elcsapta hűtlen bizományosát, aki most majd elmulkedhetik a börtönből arról, hogy mégis csak jobb lett volna becsületes embernek maradnia.

Megkezdődött a rend Horgoson.

— Lázadó asszonyok a piacon. —

A Délvidék hozta napfényre a horgosi piaci állapotokat. De nem azért irtuk meg a horgosi piac árait, a gabona és ször iszonyu uzsoraárát, mintha azt igazságtalanul magasnak tartottuk volna. Szó sincs róla! Ezek csak annyiban uzsoraárak, amennyiben jóval felülhaladják a törvényes rendeletekben megállapított árakat. Ha törvény, törvény, azt nem szabad megszegni. Csak az ellen kell teljes erőnkkel küzdeni, hogy a vi szonyokkal esetleg nem ismerős, vagy egyes érdekkörök igényeit feltűnően pártoló és sokszor sokakra bizony igazságtalan rendeletek — amilyenek nem voltak nálunk ritkák — meg ne jelenjenek.

Ennek a helyességét tapasztalhatjuk Horgoson, ahonnan a szabadkai ellátatlanok, az itteni mostohagyermek szokták beszerezni apróbb élelmiszükségeiket, különösen a baromfiaknak való ennilát és zsirt, no meg a lisztet. Mind a háromra nagyon rászorultak Szabadka lakói. A húst Szabadkán nem lehet megfizetni; kénytelenek az asszonyok baromfit tartani. De azt etetni is kell. Erre való a szemestermény. Zsirt nem ad elegendőt Szabadka városa; egypár cseppet kapni hosszú két-hetekre. Igen keveset és azt is cseppenként, legtöbbször folyékony állapotban mérik. Liszt, az meg legjobban kell, mert a város lisztje most is (legalább a múlt hétig) oly bűdös, hogy belőle valami undok, elképzelhetetlenül gyomorreforgató, piszkos,

bűzös kenyeret lehet csak sütni, amelytől beteg lesz az is, aki rá néz. Ha éhen nem akar halni, aki kenyérlisztjét a szabadkai városi boltból veszi ki, annak okvetlenül csempésznie, tilos uton kell vennie lisztet. Ezt mi nem tanácsképpen mondjuk, hanem megállapítjuk, hogy a szükség erre ráhajtja az embereket.

Tegnap, kedden, megint hetipiac volt Horgoson, ahol eddig mindig lehetett mindent kapni. Kellemetlen meglepetés érte azonban az oda kiránduló szabadkaiakat. Sokan mentek kitegnap reggel is a szegedi vonattal, hogy egyet-mást bevásároljanak, azonban már az állomáson észrevették, hogy tele vannak az utcák csendőrökkel. A piac is csupa csendőr meg rendőr volt, úgyhogy alig lehetett valamit vásárolni titokban.

Az a 10—15 szabadkai asszony, aki ott pár liter gabonát és egy-egy félkiló zsirt vett (24 koronáért kilóját) — de egész kilót nem is kaptak — ezt a silányságot sem merre kivinni a horgosi állomásra, ahol akkora az ellenőrzés, hanem gyalogosan fáradtak el a királyhalmi állomásra — olyan messze, mint Szabadkától Palics — és ott ültek venatra és jöttek haza. Ezek beszélték, hogy 10—15 asszonytól is elkoboztak egy-egy kosár gabonát a piacon a hatóság emberei, a szigorú ellenőrök. Tehát már Horgoson sem lehet semmit sem kapni. Bizony, nehéz az élet...

Beszédek.

(VIII)

(Folytatás.)

A főispán válasza a tisztviselői kar üdvözlétére.

Meg vagyok győződve — nem is számítottam a polgármester ur nagyon hízoló szavaira —, hogy delgáimban, munkásságaimban támogatni fognak s a magam részéről szintén kijelentem, hogy tőlem a tisztviselői kar a legtökéletesebb támogatást fogja kapni.

Van még egy kötelességem a tisztviselőkkel szemben. Roppant nehéz viszonyok között állnak önk a tekintetben is, hogy az abnormális viszonyok folytán kezdik a tekintélyt megtépázni. Tisztában vagyok én a panaszok nagy átlagával és nagy részével. Tudom, hogy az emberekben bizonyos gonosz indulatok is szabadultak fel a mostani háboru folytán és szeretnék a tisztviselővel nagyon könnyen elbánni. Szeretik arra rásütni, hogy hanyag, nem törődik semmivel, nem azért van ott, amiért ott kellene lennie: hogy bennünket szolgáljon. Vagyis a tekintély elvével nagyon hamar szeretnének néha és némelyek végezni, vagyis le akarnak becsülni a tisztviselőnek a munkásságát, le akarják szállítani arról a piederzálról, különösen a ma dolgozó tisztviselőt, melyre joggal lehet állítani. Ha ilyent látok, hogy valaki az önök munkáját lebecsüli, ha valakinek azzal baja lesz, hogy önök dolgoztak, de nem mindenkinek a szája ize szerint dolgoztak, legyenek meggyőződve, hogy amíg itt leszek ezen a helyen, én az urakat mindenki vel szemben és mindenkor meg fogom védeni. Én az urakat meg fogom védelmezni anyagi érdekeikben és munkájukban is.

Mikor az uraknak egyuttal barátjuk leszek, remélem, hogy lesz annyi erőm fölfelé is, és bárkivel szemben is, hogy az önök igényeit, érdekeit, kívánságait, tekintélyét, emberi mivoltát — mert sokan ezt is kétségbe vonják — egész lelküket, énjüket teljes erőmből meg fogom védeni. Hálával vagyok eltelve, hogy engem ilyen szívesen fogadtak, hogy ennyi bizalmat előlegeztek nekem. Ez nekem végtelenül nagy hálával és köszönettel fogadom és ismételtel kijelentem: megköszönöm az uraknak elöttem való megjelenését; hangsúlyozom és újra kijelentem, hogy önöknek lehetett sok jóbarátjuk a főispáni székben — valószínűen valamennyi az volt —, de jobb barátjuk nem volt, mint a milyen én leszek. (Eljenzés.)

Baloghy Ernő dr. székfoglaló beszéde.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A kormány bizalmából és a király parancsából foglalom el a főispáni széket, miután letettem az esküt, átérezve annak minden szavát.

Az engemet meghívó küldöttség először a templomba hívott imádkozni. En elmentem oda, imádkoztam, hogy sikeres legyen a munkám. Az, hogy Istenhez fohászkoztam, jelzi mély vallásos érzésemet. De ez egyuttal azt is jelzi, hogy türelmes vagyok a másvallásúakhoz

(Folytatjuk.)

A munkásbiztosítási törvény revíziója.

Az ipari munkások biztosításáról szóló betegségügyi és balesetbiztosítási törvény revíziója érdekében még a háború előtt hatalmas mozgalom indult meg a szabadkai iparosok részéről is. A revíziót ugyan több alkalommal beígérte a kormány, megcsinálni azonban nem tudta, mert közben kitért a háború, amely aztán e kérdésről is elterelte a figyelmet. A munkabérek aránytalan megnövekedése, a segélyeknek a mai viszonyokhoz mért aránytalan kicsisége és általában a háború által teremtett változott viszonyok arra kényszerítették még a Tisza-kormányt, hogy a jelenleg érvényben lévő munkásbiztosítási törvény novelláris módosítására vonatkozóan törvényjavaslatot terjesszen a parlament elé. A törvényjavaslatot a képviselőház letárgyalta, sőt már a király is szentesítette. E törvény szerint felhatalmazást kapott a kormány, hogy a jelenleg érvényben lévő munkásbiztosítási törvénytől rendelti uton eltérő rendelkezéseket tehessen. A rendelet már elkészült s most miután Horvátországra is kiterjed, a horvát bán előtt van, ahonnan visszaérkezve még e hó végén életbe is lép. A rendelet szerint a jövőben biztosítani kell az eddig biztosítottakon kívül a házielvédeket is. A munkások, segédek, tanoncok, szolgák és cselédek az eddigi 3 korona biztosítási határral szemben, munkakeresményükre való tekintet nélkül biztosítandók.

A tisztviselők, kereskedősegédek és általában a hasonló állásban levő alkalmazottak csak abban az esetben biztosítandók, ha évi fizetésük a 3600 koronát, vagy a napi 12 koronát meg nem haladja.

A rendelet igen mélyreható üdvös újítást tartalmaz a segélyek felemelésére vonatkozóan is.

Az új rendelet szerint az a munkáltató, ki a betegségügyi és balesetbiztosítási járulékot 3 nap alatt nem fizeti be a pénztárhoz, közhágást követ el, mely miatt két hónapig terjedhető jogház és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Az esperantisták palicsi estélye.

A szabadkai esperanto-kör tegnap este rendezte első estélyét. Habár a közönség körében nem nyilvánult meg a szükséges érdeklődés, a palicsi Vigadó nagytermében mégis elég szép számmal vettek részt az estélyen. Az elit közönség mindvégig lelkesen ünnepelte a szereplőket, kiknek azonban egy része az újvidéki katonanap fáradalmi után nem vehetett részt az est sikerének emelésében.

A közreműködő szereplőket zúgó tapsviharak fogadták és a függöny is mindannyiszor meleg ünneplés közben gördült le. P. Szentirmai Béla, a Király-színház v. tagja szellemes és ügyes konferánsszáival tünt ki. Bartók Márta nagy hatással szavaltta el az 1914-17. című saját költeményét, Sátoriné Etelka nagy tetszéssel beszélt a közönség előtt esperantóul. Békési Bosnyák Gyula énekes bonvivánt kuplé-számaival szép sikert aratott.

Löbbs magánszámom kívül egy lelkes gárda előadta Weiss Márton 86-os hadnagy ügyesen megírt darabját, A kutyamosó szerelmét. Miska, a kutyamosó, élénk ünneplésben részesült. A közönség páratlan élvezetére szolgált e kitűnő szerep alakítása. Mikosevics Margit, a háziasszony szerepében méltán aratta a zúgó tapsviharakat, melyek magánszámait is mindvégig kísérték. Pfalz Margitka a leány szerepében bájos közvetlenséggel nyerte meg a közönség tetszését. Logáth Bacci a közönség

részéről hasonló óvációban részesült. Havas Leona szavatainak kívül a szobalány szerepében váltotta ki a közönség legbensőbb tetszését.

Bár az est sikerének emeléséhez nagyban hozzájárult volna a többi szereplők fellépése, a közönség lelkes hangulatban hagyta el a Vigadó nagytermét.

Az est szép jövedelmet hozott az esperanto-kör könyvtárának gyarapítására és a rokkant katonák javára.

NAPI HIREK.

— Dr. Vargha György hazajött a 33 hónapos fogságból. Dr. Vargha Györgyné tegnap reggel táviratot kapott férjétől, hogy az esti gyorsvonattal, mely Budapest felől érkezik, harminchárom hónapos fogság után hazaérkezik. Este a pályaudvaron megrögzött jelenetek között látta egymást viszont a férj és feleség. A 8 éves Margitka kisleányuk nemzetiszínű szallaggal átkötött virágcsokrot nyújtott át hős apjának. Ugyszintén a pályaudvaron várta a függetlenségi kör több tagja, élükön Mukits Simonnal. A viszontlátás örömei könnyekig megindító volt.

— A szabadkai tisztviselők élelmesbeszerzése. A szabadkai tisztviselők beszerzési csoportjának bizalmi férfit a városkóza tanácstermében tegnap értekezletet tartottak. Az értekezleten dr. Biró Károly polgármester elnökölt. Bejelentése szerint zsirt, babot, burgonyát, káposztát, hagymát kellé mennyiségben fog kapni a tisztviselők beszerzési csoportja. Ezekből az élelmezési cikkek közül az egyes családok fejéenként és havonként a következő mennyiségeket kapják: burgonya 15 kg. káposzta 4 kg. zair 1 kg. hagyma fél kg. bab fél kg. A tisztviselőcsoport szén- és tüzfűszükségletének kielégítése végett addig nem lehet lépéseket tenni, amíg az erre vonatkozó országos intézkedések nem ismeretesekek. Az értekezlet elhatározta, hogy vasárnapra a csoport tagjait rendkívüli ülésre hívják egybe. Ezen az alapszabályok néhány pontját a szükséghez képest módosítani fogják.

— Szabadka város közigazgatási bizottságának ülése. Szabadka város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülésezett. Az ülést a megjelenésben meggátolt főispán helyett dr. Biró Károly polgármester nyitotta meg. Napirend előtt a polgármester megemlékezett dr. Purgly Sándor volt főispánról. Hiszem. — mondotta — hogy az egész közigazgatási bizottság tetszésével találkozik az az előterjesztésem, hogy a közigazgatási bizottság igaz tiszteletének és nagybecsülésének kifejezése mellett dr. Purgly Sándor főispánnak a közigazgatási bizottság élén kifejtett munkásságáért és érdemeiért jegysőkönyvi elismerést szavazzanak és erről 6 értesítessék. A bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta. — Majd Volgyi János dr. főjegyző felolvasta a közigazgatás múlt havi állapotáról szóló jelentést. Ezután Bartha Antal dr. tiszti főorvos az augusztus havi közegészségügyről tett jelentést.

— A hagyma és káposztaszükséglet fedezése. A Délvidék már hírül adta, hogy Szabadka városa megvásárolja azok részére a hagyma- és káposztaszükségletet, kik a szükségelt mennyiséget a közélmezési hivatalnál bejelentik. A jelentkezés még csak pár napig tart.

— Mősi halottak. A Beresényi-utcai fú felső hereskedelmi iskolában halt meg Schöner János 30 éves 23-ik gyalogezredbeli köz-katoná. — Ugyanott halt meg Voart József 48 éves 52-ik gyalogezredbeli bácsi úpfelkelő is. Mindkettőjüket beszállították a Bezeredy-féle hullaházba, honnan a holnapi nap folyamán lesz temetésük.

— Kiverte a fogát a villamos. Nagy riadalom volt tegnap a Nemzeti-Szálloda előtt. A villamos nekiment egy kocsinak, melyet egy asszony hajtott. A kocsi gárdája bent ült a kávéházban és azalatt az asszony vigyázott a kocsi, melyen 5-en ültek. A kocsi a villamos sinek mellett állott és a csemetésre az asszony próbálta is elhajtani onnan a kocsit, de a lovak éppen az arra jövő 8-as számú villamos elé tolták a kocsi hátulját, ugykogy annak a villamos teljes erővel nekiment. A kocsiiban ülő öt személy kiesett az utca aszfaltjára, de szerencsére egyiküknek sem esett komolyabb baja, csak a hajtó asszonynak esett ki 3 foga és az arcát is csunyán összehörzsolta. Azonkívül az egyik lovat is alaposan megszurta a rud. A kocsivezető ébersége kerülte el a további nagyobb szerencsétlenséget, mert rögtön megállította a villamost.

— Jelentés a Katolikus Sajtóegyesületről. Most küldi szét füzetbe foglalva a K. S. E. legújabb, 9-ik évi jelentését a május 16-án megtartott rendes közgyűléséről. A hivatalos jelentéseket és elhangzott beszédeket küldi a füzet, a melynek adatai szerint 1917. március végén a gyümölcsözben elhelyezett sajtólap volt: 373 ezer korona; az egyesület összes vagyona kb. fél millió korona. Sajtótámogatás, kezelési költség címen elköltött az egyesület a múlt évben 95 ezer koronát. A múlt évben tartott az egyesület első ízben templomon kívüli sajtó vásárnapi gyűjtést, amidőn az egyházmegyék közül a pécsi 12,800, a kassaiban 11,800, az egri 10,350, a kalocsai 10,080, az esztergombi (Budapest) 8 ezer korona gyűlt be, a többi egyházmegyékben pedig jóval kevesebb. Az eddig elért legnagyobb eredményhez képest ez új rendszerű gyűjtés a legszebb eredményt az

egri és kalocsai egyházmegyékben érte el; előbbiben eddig a legnagyobb évi gyűjtés-eredmény 3350, nálunk 3730 K volt. Ebből csak biztosítást meríthet magának az egyházmegye minden lelkes sajtóbarátja, hogy agítájon a jó ügy érdekében. Míg a templomi gyűjtéssel eddig elért legnagyobb összeg 62,000 K volt, addig tavaly a templomi és templomon kívüli gyűjtés eredménye 102 ezer K-át tett ki az összes egyházmegyékben. A gyűjtés e módja kitűnően bevált.

— Bicskázás az utcán. Popovics Sándor 19 éves szabólegényt tegnap este lakása előtt, (I. kör. Beresényi-utca 315.) két ismeretlen egyén bicskával megszurta. A bicska bal oldalán ejtett egy hosszabb hasított sebet. Popovics állítása szerint a két ismeretlen egyén, — akikről egyebet nem tud, mint hogy az egyik csizmában, a másik bőr lábszervédőben volt — minden ok nélkül szurta meg. Popovics esete nem egyedül áll.

Ha régebbi lappéldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab újság kell neki, küldjön be abban a levélben a Délvidék kiadóhivatalának annyiszor 6 fillérsnyi levélbélyeget és mi azonnal küldjük címére a lapot. 5 újságért például küldjön egy 30 filléres bélyeget.

Patakokban folyik a pezsgő.

Berlin, szept. 12. Mint a Lokalanzeiger jelenti, Pétervárott a mulatók kedv szertelenné fajult. A vendéglők és a kabarek egész éjszakán át nyitva vannak, a bor és a pezsgő patakokban folyik.

Közgazdaság.

Cégváltás. Szabadka. Délvidéki közgazdasági bank Rt. Poór Jakab dr. Horváth Lipót és Halász Manó ig. tagok töröltettek.

Megszűnt cég Baja. Wagenblatt és Henerári.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Palics 34.

Várkonyi Mihály felléptével

A csikós

Szigilgeti Ede népszínműve 4 felv. Szinre kerül kedden, szerdán és esütörtökön.

Eszdete fél 6 és fél 9 órakor.

Lóárverési hirdetés.

Folyó évi szeptember hó 12-én d. e. 9 órakor Szabadkán a Szegedi-úton levő Honvéd huszár laktanyában 39 darab, a 3. huszár és 4. honvéd huszár ezredből származó kinostári ló nyilvános árverésen eladatik. Az árverésen résztvevők kötelesek a polgármesteri, illetve a főszolgabírói hivatal által látmozott vásárlási-igavérványt előmutatni.

Szabadka, 1917. szeptember 8.

Katonai állomásparancsnokság.

ELITE MOZI

Hétfőn és kedden a

Csábitó.

Dráma három felv. Főszereplő: Nicolai Johannsen.

Mozi Bandi kalandjai.

Vígjáték 4 felv. Főszereplők: Paul Heidemann és Erika Bläser.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és este fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap 2-től folytatóság.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Viszketegség, sömör, rüh

bajtleeggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch-félét kérjünk. Próbátégely 1.00, nagy tégely 3 kor. - - családi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Deesy Gyula „Szt. Teréz“ c. városi gyógyszerárán I. kör, Deák-utca, Kiskápolna mellett

Meghívó:

A Honi Fonó- és Kötélverőgyár részvénytársaságnak 1917. szeptember 28-án délelőtt fél 11 órakor Hód-ságon saját üléstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Napirend:

1. Az igazgatóság javaslata az alap-töke felemelése tárgyában.
2. Igazgatósági előterjesztés az elsőbbségi részvényeknek törzsrészvényé leendő változtatása tárgyában.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Esetleges indítványok.

Felhívjuk a t. részvényeseket, kik a rendkívüli közgyűlésen részt óhajtanak venni, hogy részvényeiket alapszabályaink értelmében a közgyűlés előtt legalább 8 nappal tényleg ellenében vállalatunk pénztáránál, avagy az Agrár Takarékbentárnál, Zomborban, vagy pedig a Hód-sági Takarékpénztárnál, Hód-ságon letenni sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

Bérbeadó

Hód-ságon néhány hold első minőségű

szántóföld,

belkerteszethez alkalmas, megfelelő

lakással!

Esetleg felében is művelhető. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiut fizetéssel felvesz a SZENT ANTAL nyomda.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségesre becsreljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel

Lipsitz és Lampel könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a Zsidó templom mellett. Telefon 604.

MENETREND

Budapestről érk. délután 1-00 éjjel 6-01* 12-24 8-59

Budapestre ind. délelőtt 10-15* délután 1-55 éjjel 12-45 5-28

Zomborból érk. délelőtt 10-02* Zomborba ind. éjjel 6-14* 5-23

Ujvidékről érk. délelőtt 7-42 délután 1-21 éjjel 11-50 Ujvidékre ind. délután 1-48 éjjel 6-28* 4-44

Szegedről érk. délelőtt 7-42 délután 12-40 éjjel 8-07

Szegedre ind. délelőtt 6-15 délután 1-80 éjjel 12-05

Cservenka-Gombosról érk. éjjel 8-57

Cservendka-Gombosra ind. éjjel 4-42

Zentáról érk. 11-05

Zentára ind. 4-38

Bajáról érk. délelőtt 9-02 éjjel 9-26

Bajára ind. 7-00 5-05

Bácsalmásról érk. délelőtt 7-45

A *-gal jellettek gyorsvonatok.

Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán.

Eladó borok és szálló SZOBONYA BERTALAN

Horgosi Királyhalmán elad 600 hl ó és tavalyi bort, törköypálinkát 150-200 hl Chasselas szőlőt, továbbá Madeleine angvinet és Kosuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosaraiba mérve.

Eladó földek

Siklós (Baranya-m.) városhoz egy óra Old és Torjáné (magyar és sokacz) községek közt több parcellában 40 magyar hold elsőrendű fekete szántó, igen előnyös erdő és legelőjog kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó.

Herczog Fivérek bankháza Szabadka.

A cs. és kir. 23. gyalogezred HADIALBUMA.

Szerkesztette:

Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 harctéri kép és rajz, 100 érdekesség és vers.

A világháború első két évében kitüntetett és elesett 23. as hősök irásiban és képben megörökítve.

300 autogram uralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől. ::

A számos diszes kiállítású csoportképen több mint 3000 ezredbeli arcképe található.

Ara 20 kor. Megrendelhető: Kun József Jenő főhadnagynál, Tábora posta 632.

IZLÉSES ÉS OLCÓSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkenica. Befizetett alaptöke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami cimeteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4%, és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztosság, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály. Árusít előnyös áron: legjobb belöldi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica-kapáló és sormivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.